

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Lugupeetud selgitustaotluse esitaja

Teie 10.07.2026

Meie 14.07.2026 nr 2.2-9/26/2727-2

Vastus selgitustaotlusele

Andmekaitse Inspeksioon (AKI) sai Teie pöördumise, milles kirjeldate, et Teie hinnangul kasutatakse avalikke sotsiaalmeediaplatvorme eraisikute surveamiseks, nende kohta eraelulise või neid kahjustada võiva teabe avaldamiseks ning digitaalsete andmete, sealhulgas e-posti aadresside, IP-aadresside, kirjavahetuse ja helisalvestiste levitamiseks. Samuti väljendate muret olukordade pärast, kus sotsiaalmeedias avaldatav teave võib kaasa tuua isikute avaliku häälmärgistamise, hirmutamise või nende suhtes suunatud tegevuse. Küsite AKI seisukohta isikuandmete töötlemise õiguspärasuse, sõnavabaduse ja andmekaitse piiritlemise, platvormide poole pöördumise ning võimalike õiguskaitsevahendite kohta.

Esmalt selgitame, et AKI ei saa selgitustaotlusele vastamisel hinnata konkreetsete isikute, meediakanalite, sotsiaalmeediakontode või üksikjuhtumite tegevuse õiguspärasust ega tuvastada võimalikke rikkumisi. Sellistele asjaoludele siduva hinnangu andmine eeldab konkreetse juhtumi ja tõendite analüüsi eraldi järelevalvemenetluses. Märjukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seaduse §-st 3 tulenevalt on AKI-l kohustus anda õiguslaseid selgitusi asutuse tegevuse aluseks olevate õigusaktide ning asutuse pädevuse kohta. Sellest tulenevalt anname käesoleva vastusega üldisi selgitusi isikandmete töötlemise nõuete ning võimalike õiguskaitsevahendite kohta.

Isikuandmete töötlemisel tuleb järgida isikuandmete kaitse üldmäärusest (IKÜM), isikuandmete käiste seadusest (IKS) ja teistest asjakohastest õigusaktidest tulenevaid nõudeid. Isikuandmete töötlemiseks peab olema õiguslik alus ning järgida tuleb muu hulgas eesmärgipärasuse, minimaalsuse ja läbipaistvuse põhimõtteid.

Küsite AKI selgitust ja tegevusjuhist olukorras, kus sotsiaalmeedia sisuloojad hangivad, töötlevad ja avalikustavad eraisikute IP-aadresse ja asukohaandmeid eesmärgiga neid avalikult tühistada või hirmutada.

IKÜM art-st 4 tulenevalt võivad IP-aadressid ja muud võrguidentifikaatorid ning ka e-posti aadress olla käsitatavad isikuandmetena, kui need on seotud tuvastatud või tuvastatava füüsilise isikuga. Isikuandmete kogumine, kasutamine ja avalikustamine peab põhinema õiguslikul alusel ning vastama andmekaitsealsetele.

Kas konkreetne isikuandmete töötlemine on õiguspärane, sõltub juhtumi asjaoludest, sh avaldatud teabe sisust, töötlemise eesmärgist, andmete allikast ning sellest, millised õigused ja huvid konkreetset juhul vastanduvad.

Peame vajalikuks rõhutada, et lisaks eraelu puutumatuse ja isikuandmete kaitsele vajab kaitsmist ka sõna- ja väljendusvabadus¹. Üldjuhul tuleb nende põhiõiguste võimalikul konflikti sattumisel leida õiglane tasakaal, arvestades konkreetse juhtumi asjaolusid. Ainuüksi asjaolu, et avaldatud teave on isiku jaoks ebameeldiv või kriitiline, ei tähenda automaatselt andmekaitseõuete rikkumist. Samas ei välista sõnavabadus isikuandmete kaitse nõuete kohaldamist. Avaldatava teabe laad, avalik huvi, andmete ulatus, avaldamise eesmärk ja mõju andmesubjekti õigustele on asjaolud, mida tuleb hinnata igal üksikjuhul eraldi.

Küsite ka, kuidas on reguleeritud olukord, kus kolmandad isikud kasutavad eraisikute e-posti aadresse või eraviisilise kirjavahetuse sisu sotsiaalmeedias avalikuks laimamiseks, loata profileerimiseks või pahatahtlikuks levitamiseks.

E-posti aadress võib olla isikuandmeteks ning eraviisilise kirjavahetuse sisu võib sisaldada isikuandmeid või muud eraelulist teavet. Selliste andmete töötlemine peab seega vastama isikuandmete kaitse nõuetele. Samuti võib kirjavahetuse sisu avaldamisel olla puutumus eraelu puutumatuse, sõnumisaladuse, au ja hea nime ning muude isiklike õiguste kaitsega.

AKI saab selliseid juhtumeid käsitleda eelkõige isikuandmete kaitse vaatenurgast. Seejuures ei saa AKI hinnata, kas postitus sisaldab isiku kohta laimu või ebakohaseid väärtushinnanguid. Juhime tähelepanu, et küsimused, mis puudutavad võimalikke au teotamise, maine kahjustamise² või muid eraõiguslikke nõudeid isikute vahel, ei kuulu üldjuhul AKI pädevusse. Selliste vaidluste lahendamine võib kuuluda kohtute pädevusse. Kohtus saab mh nõuda ka kahju hüvitamist või edaspidisest sarnasest tegevusest hoidumist, mis on vajalik kui tegemist on järjepideva tegevusega. Andmekaitse Inspektsioonil sellist pädevust ei ole.

Kui isik leiab, et tema isikuandmeid või eraelulist teavet on avaldatud või kasutatud õigusvastaselt, tuleb üldjuhul esmalt pöörduda oma taotlusega andmetöötleja poole (vt õigustest täpsemalt meie kodulehelt rubriigist „[Inimese õigused](#)“). Kui andmetöötleja ühe kuu jooksul ei vasta või kui isik ei ole vastusega rahul, on tal võimalik AKI poole pöörduda, lisades allkirjastatud [sekkumistaotlusele](#) senine kirjavahetus andmetöötlejaga ja muu lisamaterjal (kuvatõmmised, andmetöötlejaga kirjavahetus jm). Kui isiku kohta avaldatud isikuandmed on ebaõiged või ebatäpsed, võib isikul olla õigus nõuda andmetöötlejalt andmete parandamist või muudel juhtudel töötlemise piiramist või kustutamist, sõltuvalt asjaoludest. Taotlus tuleb esitada selgesõnaliselt ja vajadusel tõendada, miks andmed on valed või ebatäpsed.

Kui isik leiab, et lisaks isikuandmete avaldamisele kasutatakse tema suhtes ähvardamist, korduvat häirivat kontakti, füüsilise asukoha väljaselgitamist, jälitamist või muud tegevust, mis võib ohustada tema turvatunnet või õigusi viisil, mis väljub andmekaitse valdkonnast, tuleks kaaluda pöördumist Politsei- ja Piirivalveameti poole. Võimalike süütegude või muude õiguskaitseasutuste pädevusse kuuluvate asjaolude hindamine ja menetlemine kuulub eeskätt Politsei- ja Piirivalveameti ning vajaduse korral prokuratuuri ja kohtu pädevusse.

Isik, kes leiab, et tema isikuandmeid on sotsiaalmeediaplatformidel õigusvastaselt avaldatud, saab üldjuhul kasutada ka platformide endi teavitamis- ja eemaldamismehhanisme. Suurematel platformidel on ette nähtud võimalused teatada privaatsust, isikuandmete kaitset või muu õiguse rikkumist puudutavast sisust. Praktikas võib selline pöördumine olla kõige kiirem viis vaidlusaluse sisu eemaldamise või selle leviku piiramise taotlemiseks.

¹ IKS §-s 4 on nähtud ette võimalus andmeid nõusolekuta avaldada ajakirjanduslikul eesmärgil, kui selleks on avalik huvi, see on kooskõlas ajakirjanduseetika põhimõtetega ning ei kahjusta isiku õigusi ülemääraselt.

² Võlaõigusseaduse § 1046 lõike 1 kohaselt on isiku au teotamine, muu hulgas ebakohase väärtushinnanguga, isiku nime või kujutise õigustamatu kasutamine, eraelu puutumatuse või muu isikliku õiguse rikkumine õigusvastane, kui seadusega ei ole sätestatud teisiti.

AKI ei teosta ennetavat ega üldist järelvalvet kogu internetis või sotsiaalmeedias avaldatava sisu üle. AKI järelvalvetegevus toimub eelkõige konkreetsete pöördumiste ja asjaolude alusel ning inspeksioon hindab iga juhtumit eraldi oma pädevuse piires.

Loodame, et meie selgitustest on abi.

Lugupidamisega

Irina Meldjuk
jurist
peadirektori volitusel